

YOSHLARNI KOMIL SHAXS SIFATIDA TARBIYALASH OMILLARI

O‘zbekiston tuman 1-son kasb-hunar maktabi tarbiya fani o‘qituvchisi

Ismatillayeva Zulfiyaxon Odiljon qizi

Annotatsiya. Mazkur maqolada yoshlarni ijtimoiy himoya qilish va salohiyatini oshirish komil shaxs sifatida tarbiyalash haqida fikr-mulohazalar bildirildi.

Kalit so‘zlar: taraqqiyot, strategiya, tashabbus, jamg'arma, biznes, Ta'lim, startap, yoshlar klubi

Har qanday davlatning tarixiy taraqqiyot yo‘lidan ma’lumki, yurtning jadal rivojlanishi, muayyan yutuqlarga erishishi, xalqning farovon bo‘lishi o‘sha davlatda yoshlar ta’lim-tarbiyasi va kelajagiga beriladigan e’tibor darajasiga bog‘liq. Shu ma’noda, O‘zbekistonda yoshlar masalasi davlat siyosatining eng ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Mamlakatda yoshlarning huquq va manfaatlarini himoya qilish, ularga zarur shart-sharoitlar va imkoniyatlarni yaratib berish borasida mustahkam huquqiy baza yaratilgan va bu tizim zamon talablariga hamohang ravishda takomillashtirib borilmoqda. Yoshlarni ijtimoiy jihatdan himoya qilish jismoniy, aqliy va axloqiy o'sishni va O'zbekiston xalqining manfaatlarini yo'lida ijtimoiy kamol topishini ta'minlash uchun yosh fuqarolar va ularning oilalariga bo'yicha davlat kafolatlarini o'z ichiga oladi.

O‘zbekiston Respublikasida yoshlar uchun:

bepul tibbiy xizmat;

bepul ta’lim olish;

sport-sog‘lomlashtirish va madaniy-ma’rifiy muassasalarga imtiyozli shartlarda qatnash;

uy-joy qurish, ro‘zg‘or buyumlari sotib olish uchun imtiyozli kreditlar berish;

dastlabki mehnat faoliyati uchun ish joyi bilan ta’minlanish yoki amaldagi qonunlarga muvofiq moddiy kompensatsiya olish huquqi;

ijtimoiy infrastruktura obyektlarini loyihalash va qurish chogʻida yoshlarning talab-ehtiyojlarini hisobga olish;

oʻquvchilar, talaba yoshlar va voyaga yetmagan fuqarolar uchun transportda yurish imtiyozlari;

voyaga yetmaganlarga kompensatsiya toʻlovlarini kafolatlovchi ijtimoiy taʼminlanish minimumi belgilanadi.

Yoshlarni internetdagi zararli xurujlardan asrash, ularni axborot texnologiyalaridan unumli foydalanishga oʻrgatish masalalari boʻyicha ilgʻor xalqaro tajribalar asosida barcha hududlarda Raqamli texnologiyalar oʻquv markazlari tashkil etiladi. Bu maskanlarda elektron tijorat va dasturlash bepul oʻrgatiladi, axborot texnologiyalari sohasida biznes boʻyicha innovatsion koʻnikmalar shakllantiriladi, «startap» loyihalarga yordam koʻrsatiladi. Shuningdek, 2021-yilgacha barcha maktablardagi kompyuter sinflarini zamonaviy texnologiyalar va yuqori tezlikdagi internet tarmogʻi bilan taʼminlash boʻyicha chora-tadbirlar rejasi ishlab chiqilib, bosqichama-bosqich amalga osiriladi. Yangi tashkil etiladigan kompyuter oʻyinlari markazlari yosh avlodning bilim va dunyoqarashini kengaytirishga qaratilgan test, viktorina, rivojlanish strategiyalari va boshqa foydali dasturlar bilan taʼminlanadi. Yoshlarda kitobxonlik koʻnikmalarini mustahkamlash maqsadida, yangi tashabbus doirasida Qoraqalpogʻiston Respublikasi va barcha viloyatlarga 1 million nusxadan kam boʻmagan miqdorda kitoblar yetkazib berildi. Shuning barobarida, har bir shahar va tuman markazida bittadan namunali kitob doʻkoni tashkil etiladi, koʻchma kitob pavilyonlari joylashtirilib, «Bibliobus»lar orqali qishloq va ovullar aholisiga kutubxona xizmatlari koʻrsatib boriladi. Alohida taʼkidlash joiz, «2017–2021-yillarda Oʻzbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yoʻnalishi boʻyicha Harakatlar strategiyasi»da ham bu masala alohida oʻz aksini topdi. Jumladan, yoshlarni ijtimoiy himoya qilishga qaratilgan quyidagi ustuvor vazifalar belgilandi:

-birinchidan, jismonan sogʻlom, ruhan va aqlan rivojlangan, mustaqil fikrlaydigan, Vatanga sodiq, qatʼiy hayotiy nuqtayi nazarga ega yoshlarni tarbiyalash, demokratik islohotlarni chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish jarayonida ularning ijtimoiy faolligini oshirish;

-ikkinchidan, oʻrta maxsus, kasb-hunar va oliy taʼlim muassasalari bitiruvchilarini ishga joylashtirish hamda xususiy tadbirkorlik sohasiga jalb etish;

-uchinchidan, yosh avlodning ijodiy va intellektual salohiyatini qoʻllab-quvvatlash va roʻyobga chiqarish, bolalar va yoshlar oʻrtasida sogʻlom turmush tarzini shakllantirish, ularni jismoniy tarbiya va sportga keng jalb etish.

Aholisining yarmidan koʻprogʻi yoshlardan iborat boʻlgan mamlakatda yoshlarga oid davlat siyosatini izchil amalga oshirish, yosh avlodni har tomonlama yetuk va barkamol, intellektual salohiyatli, oʻz qatʼiy pozitsiyasiga ega, yurtida amalga oshirilayotgan islohotlarga befarq boʻlmagan, yurtning ertangi munosib kelajagi uchun daxldorlikka tayyor, maqsadga intiluvchan, sergʻayrat, vatanparvar, sadoqatli, komil shaxslar sifatida tarbiyalash Oʻzbekistonni dunyoning eng rivojlangan davlatlari safidan oʻrin olishining muhim omilidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.Boʻronova D. Oʻzbekistonda yoshlar siyosati: bosh tamoyillar va ularning mohiyati. -T.: Gʻafur Gʻulom nomidagi NMIU, 2008.

2.Bozorov N. Xudoyqulov A. Axloqiy qadriyatlar va islom. -Samarqand.: Zarafshon, 1992.

3.Hayrullayev M. Oʻrta Osiyo ilk uygʻonish davri madaniyati. -T.: Fan, 1994.

4.Islomov Z. Davlat va huquq umumnazariy masalalari. -T.: Adolat, 2000.5.Jaloliddin Rumi. Ichindagi inchindadir. -T.: Mehnat, 2001.